

МОТИВИ

към проект на Наредба за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала

На основание чл. 22, ал. 2, т. 13 от Закона за предучилищното и училищното образование и във връзка с глава седма за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала, влязла в сила от 14.12.2015 година, беше приета и Наредба № 6 от 30.11.2015 година за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала.

На основание чл. 44, ал. 1 от Наредба № 6 от 2015 година беше открита процедура за оценяване и одобряване на учебни комплекти за I клас и учебници за V клас.

Проведената процедура за оценяване и одобряване на учебни комплекти за I клас и учебници за V клас даде възможност да се направи обстоен анализ на практическото приложение на Наредба № 6 от 30.11.2015 година за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала.

В хода на работа бяха констатирани някои недостатъчно ясни формулировки както по отношение на държавния образователен стандарт, отнасящ се до изискванията към съдържанието, графичния дизайн и полиграфическото изпълнение, така и по механизма за оценяване и одобряване на учебници и учебни комплекти.

Периодично постъпваха и множество предложения от вносители на проекти на учебници и учебни комплекти.

От началото на 2017 година само в продължение на два месеца са направени две изменения на Наредба № 6 от 30.11.2015 година, съответно от 25.04.2017 година и от 30.06.2017 година.

Създаде се ситуация, свързана с Наредба № 6, в която налагащите се промени – изменения и допълнения, са твърде много.

Целият този процес доведе до извода, че е необходимо да бъде изготвен нов проект на Наредба.

Целите, които си поставя новият проект на Наредба, са в две главни направления – по-прецизно формулиране на изискванията към съдържанието, графичния дизайн и полиграфическото изпълнение и оптимизиране на дейностите по организиране на оценяването и одобряването на проекти на познавателни книжки, учебници и учебни комплекти.

В глава първа на проекта на Наредба са разписани общите разпоредби, като са избегнати повторения на определенията за познавателна книжка, учебник, учебно помагало и учебен комплект, които се съдържат в глава седма от ЗПУО.

Определен е редът за изготвянето и публикуването на списък за познавателните книжки и списък на учебниците, учебните помагала и учебните комплекти, които ще се използват за съответната учебна година.

Глава втора е структурирана в две основни направления – изисквания към съдържанието и изисквания към графичния дизайн и полиграфическото изпълнение на проектите на познавателни книжки, учебници и учебни помагала. Посочени са и изисквания към електронните варианти и електронните издания.

В глава трета се съдържат условията и редът за оценяване и одобряване на проекти на познавателни книжки, учебници и учебни комплекти.

В Общи положения са посочени основанията за откриване на процедура за оценяване и одобряване на познавателни книжки, учебници и учебни комплекти, редът за внасяне на документи за участие в процедурите и за назначаване на комисията, която да извършва организирането на процедурите.

Процедурата за оценяване и одобряване на проектите се състои от 4 основни етапа:

- допускане до оценяване
- оценяване на съответствието на проектите на познавателна книжка, на учебник или на учебен комплект с изискванията на глава втора
- оценяване на пригодността за прилагане на проектите на учебници и учебни комплекти в училище
- одобряване на проектите на познавателна книжка, учебник и учебен комплект.

В глава четвърта от проекта на Наредба са посочени условията и редът за оценяване и одобряване на проекти на познавателни книжки, учебници и учебни комплекти след извършени промени. Дава се възможност на издателствата да извършват поправки на очевидни фактически грешки по своя инициатива и без одобрение на министъра на образованието и науката, като уведомяват Министерството на образованието и науката в едноседмичен срок от отпечатването на тиража с нанесените поправки. Обективно необходими промени може да се извършват от авторите или издателите само по инициатива на министъра на образованието и науката.

В глава пета от проекта на Наредбата са посочени условията и редът за оценяване и одобряване на учебни помагала за подпомагане на обучението в чужбина. Тъй като в глава седма от ЗПУО не е предвидено оценяване и одобряване на проекти на учебни помагала, освен когато са в единна система с проекти на учебници, и в изпълнение на чл. 297, ал. 3

от Закона за предучилищното и училищното образование възниква необходимостта да се разшири обхватът на държавния образователен стандарт.

В **Допълнителните разпоредби** на проекта на Наредба е дадено определение за „макет“ и за учебни помагала за подпомагане на обучението в чужбина, поставен е срокът за съхранение на внесените документи в съответната процедура. Посочено е, че разходите за подготовката на проектите на познавателна книжка, на учебник, на учебен комплект и на учебно помагало са за сметка на вносителите. Разходите за разпространението на проектите на учебник и на учебен комплект до училищата са за сметка на вносителите.

В **Заклучителните разпоредби** са уредени откритите и неприключилите процедури за оценяване и одобряване на проекти на познавателни книжки, учебници и учебни комплекти.

По отношение на финансирането – процедурите за оценяване и одобряване на познавателни книжки, учебници, учебни комплекти и учебни помагала се финансират от такси, които се внасят от вносителите. В случаите, в които със заповед на министъра на образованието и науката се открива процедура едновременно за няколко класа и за чужд език по нива от Общата европейска езикова рамка, се налага и допълнително финансиране от бюджета на Министерството на образованието и науката.

Очакваните резултати от приемането на нова Наредба ще бъдат свързани с повишаване на качеството, прецизност и висока степен на обективност при оценяване на проектите на познавателни книжки, учебници, учебни комплекти и учебни помагала, което от своя страна ще доведе и до намаляване на възраженията по отношение на обобщените оценки за съответствие с държавния образователен стандарт на проектите на учебници и учебни комплекти. Едновременно с това ще се подобри механизмът на организация и провеждане на процедурите и ще се постигне и по-голяма прозрачност в интерес на всички заинтересовани лица и институции.